

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และเป็นสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของสมาชิกเงินกู้
สหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด จังหวัดระนอง
Factors Affecting the Outstanding Debts of Members of Amanah Suksamran
Credit Union Cooperative Limited, Ranong Province

ผานิตย์ แสงหาสินทรัพย์^{1*}, วรชัย ลิงหฤกษ์²
Phanit Sawanghasinsup^{1*}, Warachai Singharek²

¹สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง 85000

²สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

¹Ranong Provincial Cooperative Office, Mueang, Ranong 85000

²School of Agriculture and Cooperatives, Sukhothai Thammathirat Open University, Pakkret, Nonthaburi 11120

*Corresponding author: NewmeP2534@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด 2) หาสาเหตุและวัดระดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ และ 3) ศึกษาปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระจำนวน 108 ราย โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ และปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) สมาชิกให้ความสำคัญด้านนโยบายรัฐบาล ด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 ด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก และ ด้านพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ปัญหาที่พบ คือ คณะกรรมการยังขาดความรู้ ความสามารถในการด้านสินเชื่อ การให้บริการยังไม่พร้อม และไม่มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการอย่างเพียงพอ ข้อเสนอแนะควรมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อให้บริการอย่างพอเพียงและควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการเงินกู้อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ ปัจจัยเสี่ยง การค้างชำระหนี้ สหกรณ์เครดิตยูเนียน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the relationship between risk factors and overdue debt payments among members of Amanah Suksamran Credit Union Cooperative Limited 2) find the causes and level of importance of the causes causing overdue payments. debt and 3) study problems and provide suggestions for resolving outstanding debt payments.

The population used in this study was 108 members of Amanah Suk Samran Credit Union Cooperative Limited with outstanding debts. The study was based on the entire population. The tool used for data collection is a questionnaire. Statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. and chi-square test.

The results of the study showed that 1) Economic and social factors of members Cooperative management factors and the debt repayment behavior factor has a statistically significant relationship with cooperative members' overdue debt payments. 2) Members give importance to government policy. Regarding the situation of the spread of the COVID-2019, cooperative management is at a high level and debt repayment behavior is at a moderate level 3) Problems and suggestions for solving the problem of overdue payments of members' debts. The problem found is that the committee still lacks knowledge. Ability in credit the service is not ready yet. and there are no adequate staff to provide services It is recommended that there should be enough loan officers to provide services and there should be continuous training and knowledge for the loan committee.

Keyword: Risk Factor Outstanding Debts Credit Union Cooperative

บทนำ

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเองถือเป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งประกอบอาชีพที่หลากหลายหรือมีถิ่นที่อยู่อาศัยในชุมชนเดียวกัน โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้สมาชิกมีแหล่งออมเงินที่มีผลตอบแทนเป็นการจูงใจ และเปิดให้สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็น ซึ่งมีบทบาทสำคัญเช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่นๆในการให้สินเชื่อให้กับสมาชิกของสหกรณ์ และจากข้อมูลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ปริมาณธุรกิจสหกรณ์เครดิตยูเนียนปี 2564 มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 25,223.24 ล้านบาท (รายงานประจำปี 2564, กรมส่งเสริมสหกรณ์) ซึ่งสูงที่สุดในทุกธุรกิจของสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีความหลากหลายทางด้านอาชีพและรายได้ซึ่งได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันไปตามบริบทของตนเอง จนทำให้เกิดปริมาณหนี้ค้างเพิ่มขึ้นทุกๆปี สำหรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนอمانةหส์สุขสำราญ จำกัด ในบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564 สหกรณ์มีปริมาณการค้างชำระหนี้ 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 (รายงานประจำปี 2564 สหกรณ์เครดิตยูเนียนอمانةหส์สุขสำราญ จำกัด) กล่าวคือ เป็นยอดเงินกู้ทั้งหมดของสมาชิก ส่งผลทำให้สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนเกินกึ่งหนึ่งของทุนเรือนหุ้น ซึ่งหากไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อาจส่งผลทำให้สหกรณ์ต้องเลิกการดำเนินงาน ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปสู่การดำเนินงานวิจัยเพื่อหาสาเหตุของการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ว่าเกิดจากปัจจัยใดบ้างเพื่อสหกรณ์จะได้นำผลการศึกษานี้ไปประกอบในการวางแผนบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ การกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อ และการติดตามลูกหนี้ที่ค้างชำระให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุด รวมถึงเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปวางแผนในการแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์เครดิตยูเนียนอمانةหส์สุขสำราญ จำกัด ให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตปัญหาหนี้ค้างชำระ และดำเนินกิจการเพื่ออำนวยประโยชน์แก่สมาชิกต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด
2. เพื่อหาสาเหตุและวัดระดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด
3. เพื่อศึกษาปัญหาและให้ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และเป็นสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของสมาชิกเงินกู้สหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด จังหวัดระนอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยแบบไม่ทดลอง โดยเป็นประเภทการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง เพื่อหาความเป็นเหตุเป็นผล

2. ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ จำนวน 108 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นแบบคำถามทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด

4. การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำการตรวจทานความถูกต้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
- 2) ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3) นำแบบสอบถามปรับแก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องและง่ายต่อผู้ตอบจากการทดสอบได้ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach's Alpha ซึ่งมีค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 0.828

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปของค่าร้อยละและการบรรยายประกอบ

2.) สาเหตุและวัดระดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ เครดิตยูเนียนอามานะห์สุซำรายู จำกัด ระดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิก โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อคำถาม ภาพรวม กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981, p. 182) ดังรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความสำคัญปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความสำคัญมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความสำคัญมากที่สุด

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าไคสแควร์ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84.30 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.60 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 76.90 การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับ ป.4-ป.6 คิดเป็นร้อยละ 38.90 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.09 ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 39.80 มีสมาชิกในครอบครัว 4 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60.20 และมีบุคคลในการอุปการะ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30

ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.40 มีระดับรายจ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.40 มีภาระหนี้สินรวมทั้งหมด ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.30 เป็นภาระหนี้สินกับสถาบันการเงินอื่นที่มีใช้สหกรณ์ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.70 มีภาระผ่อนชำระหนี้รวมทุกสถาบัน (ทั้งในและนอกระบบ) ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.00 มีภาระผ่อนชำระหนี้กับสหกรณ์ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.90 และส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เพื่อนำไปหมุนเวียนในกิจการ คิดเป็นร้อยละ 56.50 นำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน คิดเป็นร้อยละ 96.30 และมีแหล่งเงินกู้ยืมอื่นที่มีใช้จากสหกรณ์ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 46.30

ข้อมูลภาระการค้างหนี้กับสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ยืมเงินประเภทเงินยืมสามัญ คิดเป็นร้อยละ 72.90 จำนวนหนี้ค้างกับสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 5,001 – 20,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.10 และมีระยะเวลาการค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ 9 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.00

สำหรับการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน อามานะห์สุซำรายู จำกัด ประกอบด้วย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับการค้างชำระหนี้ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านนโยบายรัฐบาล ปัจจัยด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ และปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้กับการเกิดหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน อามานะห์สุซำรายู จำกัด จังหวัดระนอง มีดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพเพียงด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยรายจ่ายต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้สิ้นรวมทุกสถาบันต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้สิ้นกับสหกรณ์ต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้สิ้นรวมต่อเดือน ภาระหนี้สิ้นกับสถาบันการเงินอื่นที่มีใช้สหกรณ์ และ การนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

1.3 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ พบว่า ปัจจัยความสะดวกสบายในการชำระหนี้ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ขณะที่ปัจจัยเจ้าหน้าที่รับชำระหนี้ปฏิบัติงานล่าช้า ปัจจัยเจ้าหน้าที่ไม่อธิบายเงื่อนไขในสัญญาเงินยืมให้ชัดเจน และปัจจัยเจ้าหน้าที่ขาดความสนใจในการติดตามทวงถามเมื่อถึงกำหนดชำระ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

1.4 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกนำเงินที่จะชำระหนี้สหกรณ์ไปจ่ายชำระหนี้อื่นก่อน สมาชิกนำเงินกู้จากสหกรณ์ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ สมาชิกมีรายจ่ายมากกว่ารายได้ สมาชิกมีปัญหาครอบครัว และสมาชิกลาออกจากงาน/ตงงาน/ว่างงาน มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. การหาสาเหตุและระดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสารายู จำกัด มีดังนี้

2.1 ด้านนโยบายรัฐบาล พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญด้านนโยบายรัฐบาลอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคขึ้นราคาสูง อยู่ในระดับมากที่สุด และการเปลี่ยนแปลงของภาครัฐส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจชำระหนี้ มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 เช่น การควบคุมการเดินทาง และการปิดห้างร้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 อยู่ในระดับมาก โดยเรื่องราคาวัตถุดิบสูงขึ้น มีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น มีภาระหนี้สิ้นเพิ่มขึ้น เช่น ต้องซื้อเทปเล็ตให้บุตรหลานใช้ในการเรียนออนไลน์ รายได้ไม่พอใช้จนต้องก่อหนี้เพิ่ม รายได้ลดลง/ถูกเลิกจ้าง และการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพราะต้องรักษาระยะห่าง และมีการติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก โดยเรื่องเงื่อนไขระยะเวลาการชำระคืนสั้นเกินไป ไม่มีบุคลากรในการแนะนำข้อมูลการชำระหนี้ ความสะดวกสบายในการชำระหนี้ เช่น ชำระหนี้ได้ง่ายหลายช่องทาง เงินงวดผ่อนชำระสูงเกินไป การติดตามเร่งรัดหนี้สิ้นไม่เป็นระบบ อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านพฤติกรรมการชำระหนี้ พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญด้านพฤติกรรมการชำระหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีพฤติกรรมเรื่องการนำเงินที่จะชำระหนี้สหกรณ์ไปจ่ายชำระหนี้อื่นก่อน และ การปัญหาด้านสุขภาพ หรือทุพพลภาพจนเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ อยู่ในระดับมาก

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน อามานะห์สุขสำราญ จำกัด พบว่า มีสมาชิกสหกรณ์บางรายมักจะนำเงินกู้ที่ได้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และสมาชิกมีหนี้สินล้นพ้นตัว ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมานาน ส่วนคณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดความสามารถในด้านสินเชื่อ ตลอดจนไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำของสหกรณ์ที่จะคอยให้บริการแก่สมาชิก รวมถึงการให้บริการยังไม่พร้อมเท่าที่ควร ส่วนข้อเสนอแนะควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกในการขอสินเชื่อและการใช้เงินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และสหกรณ์ควรหาอาชีพเสริมแก่สมาชิกสำหรับผู้ที่ไม่มีรายได้น้อยเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้พอเพียงแก่การดำรงชีวิตต่อไป

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผล

1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน อามานะห์สุขสำราญ จำกัด

1) ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ อาชีพ เพียงปัจจัยเดียว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชดาภรณ์ บุญวงศ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด จังหวัดระนอง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุของสมาชิกและระยะเวลาการเป็นสมาชิก

2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ได้แก่ รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้สินรวมทุกสถาบันต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้สินกับสหกรณ์ต่อเดือน ภาระผ่อนชำระหนี้สินรวมต่อเดือน ภาระหนี้สินกับสถาบันการเงินอื่นที่มีใช้สหกรณ์ และการนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธา สืบชาติ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะนะ จำกัด จังหวัดสงขลา พบว่า รายได้จากการเกษตร รายได้อื่น รายจ่ายจากการเกษตร มีความสัมพันธ์กับการชำระคืนเงินกู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชดาภรณ์ บุญวงศ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด จังหวัดระนอง พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ประเภทเงินกู้ รายได้จากการประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และครอบครัวของสมาชิกมีหนี้กับสถาบันอื่น และปัจจัยด้านสังคมของสมาชิก ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน และ 4-5 คน และส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลของสมาชิกในกลุ่มเดียว

3) ปัจจัยด้านนโยบายรัฐบาล มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ ความล่าช้าในการออกมาตรการรับมือกับสถานการณ์ ส่งผลให้เหตุการณ์ทวีความรุนแรงและยืดเยื้อ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัสวดี บรรพตเสต (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินเชื่อประชาชน ลูกค้านาคารออมสิน สาขา อุบลราชธานีจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยภายนอกธนาคารมีผลต่อความสามารถในการชำระ สินเชื่อประชาชน ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ ความต้องการเปลี่ยนแปลง

ตามเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภัยธรรมชาติ นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการบริการ อัตรารายได้ นโยบายรัฐเกี่ยวกับการลงทุน ปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

4) ปัจจัยด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ ราคาวัตถุดิบสูงขึ้น การติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพราะต้องรักษาระยะห่าง และมีการติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับอุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ วารสาร และอัจฉรา หล่อตระกูล (2558) ศึกษาเรื่อง มูลเหตุการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด พบว่า มูลเหตุของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด (ปัจจัยภายนอก) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าภาวะเศรษฐกิจซบเซาหรือตกต่ำมีคู่แข่งเพิ่มขึ้นมากขึ้นต้นทุนที่ใช้ในการผลิตเพิ่มสูงขึ้นแต่ไม่สามารถเพิ่มราคาสินค้าได้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยของบ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรทำให้มีต้นทุนในการผลิตเพิ่มสูงขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการบริโภคสินค้าลูกค้าแต่ละคนมีค่านิยมในการบริโภคสินค้าที่แตกต่างกันและผลผลิตหรือสินค้าได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ และสอดคล้องกับ สุรพล ไหลมี (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดดอกเบี้ยค้างรับของเงินกู้ประจำกรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรีเชียงใหม่ ได้ศึกษาจากกลุ่มลูกหนี้เงินกู้ประจำที่ค้างชำระดอกเบี้ยตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2536-2537 จำนวน 53 ราย ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี จากการศึกษพบว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดดอกเบี้ยค้างรับของลูกหนี้ส่วนใหญ่ คือ ด้านปัจจัยภายนอก โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ เกิดจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและภัยธรรมชาติ ตามลำดับ

5) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความสะดวกสบายในการชำระหนี้ และมีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ได้แก่ เจ้าหน้าที่รับชำระหนี้ปฏิบัติงานล่าช้า เจ้าหน้าที่ไม่อธิบายเงื่อนไขในสัญญาเงินยืมให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญภาณี บุญกาวิณ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการติดตามหนี้ค้างชำระไม่เกิน 90 วัน ของลูกหนี้บัตรเครดิต ธนาคารออมสิน พบว่า กระบวนการติดตามหนี้ยังขาดประสิทธิภาพ ขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และบุคลากรบางส่วนยังขาดความชำนาญการ ขาดทักษะด้านการติดตามหนี้ รวมถึงการคัดสรรลูกค้ากระบวนการอนุมัติสินเชื่อบัตรเครดิต ยังไม่มีความชำนาญมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมฤดี บัวกิ่ง พินิจ ดวงจินดา และอรจันทร์ ศิริโชติ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด พบว่า การบริหารงานของสหกรณ์เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด และผลการศึกษานันทภรณ์ บุญทอง (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด จังหวัดระนอง พบว่า ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของสหกรณ์ไม่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ ได้แก่ การตรวจสอบการใช้เงินกู้ และการติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง

6) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ สมาชิกนำเงินที่จะชำระหนี้สหกรณ์ไปจ่ายชำระหนี้อื่นก่อน สมาชิกนำเงินกู้จากสหกรณ์ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ สมาชิกมีรายจ่ายมากกว่ารายได้ สมาชิกมีปัญหาครอบครัว และสมาชิก

ลาออกจากงาน/ตงงาน/ว่างงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร อิมสุข (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดขันธ์ชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) กล่าวว่ารายได้ของลูกหนี้ ต่อเดือน และรายจ่ายของลูกหนี้ต่อเดือนมีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดขันธ์ชำระหนี้ แต่ไม่สอดคล้องในส่วนส่วนตัวแปรอายุ อาชีพ สถานภาพ จำนวนบุคคลที่อยู่ในอุปการะวงเงินกู้ สัดส่วนเงินผ่อนชำระต่อรายได้ ระยะเวลาในการชำระคืนเงินต้น การแบ่งงวด การชำระ และวัตถุประสงค์การใช้สินเชื่อไม่มีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดขันธ์ชำระหนี้ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของจรูญรัตน์ ตระการศิริรินทร์ (2540) ศึกษาถึงระดับความสำคัญของคะแนนรวมปัจจัยต่างๆที่ส่งผลทำให้เกิดการค้างชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย และลูกหนี้ไม่สามารถคืนธนาคารได้ตามกำหนด พบว่า ปัจจัยที่เกิดจากปัญหาของตัวลูกหนี้ที่ส่งผลต่อการค้างชำระหนี้ธนาคารคือ เกิดจากลูกหนี้แบกภาระหนี้เกินกำลัง มีหนี้ภายนอกสูงและสัดส่วนของเงินกู้กับเงินลงทุนสูงเกินไป

2 ระดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด

1) ด้านนโยบายรัฐบาล สมาชิกให้ความสำคัญด้านนโยบายรัฐบาลอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคขึ้นราคาสูง อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาริษา โพชนุกุล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรรม ธ.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา โดยพบว่า ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ การเกิดภัยธรรมชาติ และนโยบายของรัฐส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรรมในระดับมาก

2) ด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 อยู่ในระดับมาก โดยราคาวัตถุดิบสูงขึ้น มีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ มีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น เช่น ต้องซื้อเทปเล็ดให้บุตรหลานใช้ในการเรียนออนไลน์ รายได้ไม่พอใช้จนต้องก่อหนี้เพิ่ม รายได้ลดลง/ถูกเลิกจ้าง และการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพราะต้องรักษาระยะห่าง และมีการติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวินี เพ็งธรรม และศิวฤทธิ์ สุนทรเสณี (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขตชัยภูมิ กล่าวว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระของธนาคารอยู่ในระดับมาก

3) ด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก โดยเงื่อนไขระยะเวลาการชำระคืนสั้นเกินไป ไม่มีบุคลากรในการแนะนำข้อมูลการชำระหนี้ ความสะดวกสบายในการชำระหนี้ เช่น ชำระหนี้ได้ง่ายหลายช่องทาง เงินงวดผ่อนชำระสูงเกินไป การติดตามเร่งรัดหนี้สินไม่เป็นระบบ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติกานต์ บุตรพิง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ด้านการค้างชำระหนี้และด้านวงเงินในการค้างชำระ ตามลำดับ

4) ด้านพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีพฤติกรรมเรื่องการนำเงินที่จะชำระหนี้สหกรณ์ไปจ่ายชำระหนี้อื่นก่อน และ การปัญหาด้านสุขภาพ หรือทุพพลภาพจนเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวัลย์ นิราช (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง

ปัจจัยของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารรัฐในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกิดจากตัวผู้กู้ มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระมากที่สุด มีรายได้ลดลง มีหนี้สินหลายทาง มีภาระผ่อนชำระหลายทางและนำเงินไปชำระหนี้อื่นก่อน

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรมีการวางระบบสินเชื่ออย่างรัดกุม และเป็นระบบโดยการวิเคราะห์การให้สินเชื่อโดยนำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และเป็นสาเหตุต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกที่ได้จากการศึกษามาใช้ประกอบในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อแก่สมาชิก กำหนดผู้รับผิดชอบรับชำระหนี้ให้ชัดเจน รวมถึงสถานที่และระยะเวลาในการรับชำระหนี้ และนำข้อมูลเข้าที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำทุกเดือนเพื่อติดตามความคืบหน้าในการรับชำระหนี้ รวมทั้งปัญหาในการรับชำระหนี้ของสมาชิกแต่ละรายเพื่อหาแนวทางแก้ไขได้ทันต่อเวลา

1.2 ควรทำการมอบหมายให้กรรมการที่มีความรู้ ความสามารถและเข้าใจบทบาทหน้าที่ ทำหน้าที่เกี่ยวกับสินเชื่อ เพื่อสามารถให้บริการด้านสินเชื่อแก่สมาชิกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.3 ควรส่งเสริมการลดต้นทุนทางการผลิตแก่สมาชิก ซึ่งจากผลการสำรวจพบว่าสมาชิกกว่าร้อยละ 40 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก โดยส่งเสริมให้สมาชิกลดต้นทุนในการผลิต จัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนเพื่อสามารถวางแผนการรับจ่ายได้อย่างชัดเจนขึ้น และจัดอบรมอาชีพเสริมให้แก่สมาชิก เพื่อเพิ่มช่องทางในการสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก

1.4 ข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งพบว่าปัจจัยการผลิตมีราคาสูงเป็นสาเหตุให้เกิดหนี้ค้างชำระ ดังนั้น สหกรณ์ควรเพิ่มธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิกโดยจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาดให้แก่สมาชิก เพื่อช่วยลดต้นทุนอีกทางหนึ่ง

2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยด้านต่างๆ ซึ่งอาจมีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ โดยลงรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น ด้านการบริหารจัดการภายในของสหกรณ์ เพื่อได้รายละเอียดที่สามารถนำมาปรับปรุงการดำเนินงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาในด้านอื่นๆเพิ่มเติม เช่น ความพึงพอใจ ทักษะคนดี ฯลฯ และศึกษาข้อมูลจากองค์กรอื่นๆ ที่มีการเกิดหนี้ค้างชำระ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงให้สหกรณ์มีประสิทธิภาพต่อไป

2.3 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ จึงควรมีการศึกษาข้อมูลจากสมาชิกของสหกรณ์เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขพฤติกรรมที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ได้มากขึ้น

2.4 ควรศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่ม เช่น การสัมภาษณ์สมาชิกที่เป็นลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้ และเป็นแนวทางสำหรับสหกรณ์ในการช่วยเหลือลูกหนี้ของสหกรณ์ต่อไป

2.5 ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงพฤติกรรมในการชำระหนี้ของสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้กับสมาชิกที่เป็นหนี้ปกติของสมาชิกสหกรณ์ฯ เพื่อที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2564). สารสนเทศสหกรณ์นอกภาคการเกษตร รายงานประจำปี 2564, กรุงเทพฯ.
- จรรยารัตน์ ตระการศิริพันธ์.(2540). ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่.เชียงใหม่:
การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด. ประวัติเครดิตยูเนียนในประเทศไทย สืบค้น 5 มีนาคม 2565 , จาก
<https://www.cultthai.coop/cultthai/index.php/2017-05-24-02-43-05/cu-history1-2>
- จิตติกานต์ บุตรพึ้ง (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นันทภรณ์ บุญทอง. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด
จังหวัดระนอง (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปัญญาวัฒน์ บุญกาวิณ. (2563).ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการติดตามหนี้ค้างชำระไม่เกิน 90 วันของลูกหนี้บัตรเครดิต ธนาคารอมสสิน.
การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่15 ,495-510. จาก [https://rsujournals.rsu.ac.th/index.php/rgrc/
article/download/1741/1339/](https://rsujournals.rsu.ac.th/index.php/rgrc/article/download/1741/1339/)
- รชต ตั้งนรารัชชกิจ. (18 มกราคม 2565). แจงสี่เบี้ย. กรุงเทพธุรกิจ.
- รัชดาภรณ์ บุญวงศ์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกระบี่ จำกัด จังหวัดระนอง วิทยานิพนธ์
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์สุขสำราญ จำกัด. (2564). รายงานกิจการประจำปี 2564. ระนอง: สหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์
สุขสำราญ จำกัด.
- ศุภกร อิมสุข. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดขังชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อ สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน).
การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีวัลย์ นิราช. (2551). ปัจจัยของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้านาคารของรัฐในจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตร์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมฤดี บัวกิ่ง พินิจ ดวงจินดา และอรจันทร์ ศิริโชติ.(2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา
จำกัด. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สาวินี เพ็งธรรม และศิวฤทธิ์ สุนทรเสณี. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขต
ชัยภูมิ. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สุรัสวดี บรรพตเสต (2558) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินเชื่อประชาชน ลูกค้านาคารออมสิน สาขา อุบลราชธานี
จังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สุรพล ไหลมี. (2559). ปัจจัยที่ทำให้เกิดดอกเบี้ยค้างรับของเงินกู้ประจำ: กรณีศึกษานาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขากนสนุเทพ
เชียงใหม่.วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุเมธา สืบชาติ. (2551). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะนะ จำกัด จังหวัดสงขลา. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อารีชา โพนกุล. (2559).ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผัดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระนอง จังหวัดสงขลา สารนิพนธ์
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- อุบลวรรณ ขุนทอง วารี จันโต และ อัจฉรา หล่อตระกูล. (2558). มูลเหตุการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้านาคารออมทรัพย์ครุฑนทบุรี
จำกัด.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.ปีที่ 10 ฉบับที่ 1, 21-30.
- ฤทัยรัตน์ ดวงชื่น (2558) ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้เงินกู้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง
จังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____.(2565).รายงานกิจการประจำปี 2564 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564. สหกรณ์เครดิตยูเนียนอามานะห์
สุขสำราญ จำกัด.ระนอง.

Best, John W. (1981). Research in Education. Englewood cliff, CA: Prentice -Hall,Inc